

Здрава пчела

Брой 4 декември 2002 г.

Новинарче

„ПРИМАВЕТ – СОФИЯ“ ООД
лицензиран производител
и търговец
на ветеринарномедицински
препарати за профилактика
и лечение на болести
по пчелните семейства, удостоен
с грамоти от Българския
пчеларски съюз и Национална
асоциация по пчеларство 1998,
1999, 2000, 2001, 2002 г.
с почетен медал от Съюза
на пчеларите Р Сърбия и плакети
за най-добро представяне
на международна изложба
Булветмедика 2001, 2002 г.

Варостоп
срещу вароатоза

Фунгусан
срещу аскосфероза

Пробуда
срещу белтъчен глаг

Стартовит
стимулира майката
за повече здраво пило
пчели и мег

Уважаеми пчелари, грази приятели

В края на пчеларската година пред Вас е поредният брой на нашето Новинарче. То е рожба на нашите усилия да Ви помогнем с актуална информация относно проблемите по опазване здравето на пчелите.

През изминалата година изнесохме лекции в различни краища на страната, участвахме във всички мероприятия на Българския Пчеларски Съюз и на другите национални сдружения на пчеларите, пчеларски празници, чествания, изложби. Бяхме заедно при обмяната на опит в Македония и Гърция. Срещнахме се с хиляди пчелари, обсъждахме заедно проблемите Ви – здравеопазване на пчелите, биологично пчеларство, качество на меда, икономика на пчеларството.

Не можем да не споделим задоволството ни от факта, че препаратите си се прилагат масово из цялата страна. Познават се и се търсят от пчелари от съседните ни страни,

та дори и от Швеция, Либия, Йордания, Русия. За нас е голямо признание, приемането на „Примавет – София“, като фирма тясно свързана с пчеларството. За нас е въпрос на чест да защитим името си на търсен производител за висококачествени препарати и добросъвестни и компетентни консултанти по въпросите на здравеопазването на пчелните семейства.

Не може да не отчетем факта, че благодарение на масовото използване на Варостоп много пчелари смятат, че кърлежът е ликвидиран. Истината е, че инвазията е максимално ограничена, но всяко прекратяване на третирането по схемата пролет – есен ще позволи на коварния акар отново да нанесе поражения.

През изминалата година много се говори за биологичното пчеларство и вече се знае, че това е един от методите за запазване качеството на българския мед. Изискванията към качеството на меда

нарастват и вече има много нормативни документи, чието прилагане води до изравняване с европейските стандарти.

Болести е имало, има и ще има. За да се провежда успешно лечение без да се влошава качеството на добития мед е необходимо:

- лекарствените средства да се прилагат по препоръка на ветеринарен лекар;
- да се спазват дозите и указанията за прилагане;
- да не се използват нерегистрирани препарати;
- да не се използват лекарства по време на медосбор.

Фирма „Примавет – София“ ООД ще продължи да оказва съдействие, да консултира и подпомага пчеларите при опазване здравето на пчелните семейства. Ние продължаваме работа по разработване и изпитване на нови лекарства, с което се стремим да запазим мястото извоювано сред пчеларите в страната.

ПРЕДСТОЯЩО

В рамките на VII международно изложение Плевен 2003 фирма „Примавет – София“ ООД ще изнесе съвместно с магистър по пчеларство Наум Банджов лекции в гр. Ловеч на 07.02.2003г. и в гр. Плевен на 08.02.2003 г. На срещите ще бъдат показвани резултати от проведени съвместни опити в Сърбия относно създаване на алтернативна програма за борба с американския гнилец.

Фирма „Примавет – София“ ООД поздравява своя приятел и колега Георги Осиковски с избирането му за **ПЧЕЛАР НА 2002 г.**

Това е достойна награда за дългите години отдадени за развитие на пчеларството, за участието и сътрудничеството му в осъществяване на научните програми за повишаване рентабилността на отрасъла. Пожелаваме на г-н Осиковски още много успехи в пчеларската професия.

Специалистите
от „Примавет – София“ ООД
Ви поздравяват
с Новата
2003 година!

Ние създаваме ветеринарномедицински препарати за пчелите на България. И през 2003 година пчелите няма да Ви плашат и притесняват, защото Вие ще потърсите препаратите на „Примавет – София“ и те ще Ви помогнат да решите здравните въпроси на пчелите. Като се доверите на лекарствените продукти на „Примавет – София“ Те са направени специално за Вас, нашите приятели – пчеларите, които ще имат през новата 2003 година самочувствието на добри стопани на пчелните семейства.

В желанието си да Ви помогне „Примавет – София“ ще Ви предложи известни и нови лекарства за пчели, които ще премахват причинителите по болестите на пчелите.

Споделете с „Примавет – София“ въпросите по здравеопазването на пчелите, за да научите за новите ни идеи през 2003 година. Доверете се отново на препаратите на „Примавет – София“, за да сте уверени за здравето на пчелите.

Американският гнилец — нерешен проблем в Старозагорска област

Д-р Наско Кирилов, двмн

Тракийски Университет Ветеринарномедицински факултет, гр. Стара Загора

Американският (злочестен) гнилец е проблемно заболяване на пчелните семейства в нашата страна и в частност за Старозагорска област от много десетилетия.

Болезтта за първи път е констатирана в областта от Ал. Тошков. Засегнати са били много селища. Последвалите проучвания от Н. Кирилов и колектив, показват твърда тенденция към увеличаване броя на болните от американски гнилец пчелни семейства. От 20 през 1935 г. той нараства на 323 през 1987 г., а най-висок е бил през 1983 г. — 415. След 1989 г. броят намалява, като се движи между 100 — 182. Успоредно с увеличени брой пчелни семейства нараства броят на заразените селища в областта. Докато през 1987 г. болестта е констатирана в 35 селища, през 1985г. техният брой достига 57, а през 2000 г. — 52. Тревъжно намалява и броят на пчелните семейства в областта — от 25 341 през 1978, на 22 313 през 1987 г. и под 20 000 броя за 2000 г.

Но за това е повлияла смяната на икономическата система, а

от там и неосигурени материални средства за профилактика и специфични ветеринарно-медицински мероприятия за борба с американския гнилец.

Всичко изложено до тук показва, че болестта е стационарна и най-често е констатирана през проучвания период в 13 селища от областта, в които през последните години са констатирани почти половината от всички случаи на американски гнилец.

През последните тридесет години тенденцията за поддържане на огнищата е трайна. Такива огнища са в селищата Столетово, Ракитница, Сърнево, Памукчиш, Шаново, Стоян Займово, Могила, Старозагорски бани, Каляновец, Борилово, Сулица, Стрелец, Паничерево, районите около Стара Загора, Чирпан и др.

Анализирайки данните за разпространение на американския гнилец, установихме, че една от главните причини е от организационен характер (особено след 1989 г.). Системно непровеждане на профилактични прегледи на всички пчелни семейства, поради

което болните семейства не се откриват и не се създава възможност да се ликвидира инфекцията в пчелините и селищата на областта.

Други причини за разпространение на заболяването е недостатъчната квалификация на пчеларите относно болестите на пчелите и пилото, слаби професионални технологични познания, незаинтересованост на голям брой дребни пчелари (с по 2 до 5 пчелни семейства). Не са редки случаите, когато без да се познава здравното състояние на пчелните семейства, се присъединяват болни към здрави семейства, търгува се с пчелни семейства, роеве, пчеларски инвентар, подхранват се пчелни семейства със заразен мед, извършва се неконтролирано подвижно пчеларство и некомпетентно лекуване.

Реорганизирането на НВМС в страната доведе до недостатъчно внимание в редица ВМЦ изобщо към зграбеопазването на пчелните семейства. Не помаловажна причина е негодбата връзка между ветеринарните

специалисти по места, пчеларските дружества, органите на кметствата и застрахователните компании.

В борбата с американския гнилец се допускат редица други слабости и грешки. Те се свеждат главно до нарушаване Наредбата за борба със заразните болести по пчелите и пилото (както на старата, така и на новата от 2002 г.), а именно: че след бактериологичното потвърждаване на диагнозата и унищожаване на откритите болни семейства, не се провеждат след това системни прегледи на заразените пчелини, с оглед на откриване и унищожаване и на други болни семейства, не се провежда последваща щателна дезинфекция, карантинна и водене на отчет на пчелините до окончателното ликвидиране на болестта.

Сериозни и трайни резултати в борбата с американския гнилец могат да се постигнат само при строго спазване на изискванията на Наредбата за борба срещу тази опасна болест по пчелното пило.

Ново списание за природа пчели и пчелари

Българските пчелари се сдобиха с ново списание „ПЧЕЛИН“. Дългогодишния опит на редактор и издател и любителя към пчеларството дадоха сили на г-жа Маргарита Дикова да предложи списание „ПЧЕЛИН“.

Поздравяваме г-жа Дикова за благородния труд насочен към българското пчеларство. „ПЧЕЛИН“ не е съюзен орган и не провежда политиката на определен кръг пчелари. То ще бъде насочено към пчеларските сдружения и красотата в пчелините.

НА ДОБЪР ПЪТ!

100 години сп. „ПЧЕЛАРСТВО“

Списание „Пчеларство“ е справочник по история и практика на българското пчеларство.

Цял век любимото списание е източник на знание за българските пчелари.

Поздрави от сърце за неговите списватели.

КОМЕНТАР

През месец Август беше публикувана Наредба № 30/24.07.2002 г. за профилактика и борба с някои заразни болести по пчелите, в която са описани начини за борба с американския гнилец в страната. От друга страна в последните месеци по инициатива на търговците – износители на мед се постави тревожно въпроса за наличието на остатъчни антибиотици в стоковия мед. Въпросът за употребата на антибиотици се дискутира, както по страниците на ежедневния печат (в. 24 часа), и специализирания (в. Пчела и кошер), така и на няколко съвещания на различно ниво.

Дългогодишният опит в нашата страна показва, че предизвиканото от спорообразуващ бацил заболяване е стационарно. Опитите да бъде ликвидирано чрез унищожаване на всяко новооткрито болно семейство при условията на промишленото пчеларство не бяха успешни.

Това даде основание на българските ветеринарни специалисти да използват чуждестранния опит (САЩ, Канада и др.) за лечение и по-специално профилактика с антибиотици под контрола на ветеринарен лекар, което е залегнало и в цитираната по горе наредба.

В днешно време все още не са предложени от ветеринарната наука алтернативни методи за евтино и ефикасно лечение и профилактика на това заболяване.

Опитът натрупан в нашата страна от изтъкнатите учени (проф. д-р К. Кънчев, ст. н. с. д-р К. Гургулова) показва, че при профилактика и лечение от квалифициран ветеринарен лекар е възможно ограничаване и ликвидиране на заболяването на всеки отделен пчелин. Необходимо е само да бъдат регламентирани подходящи лекарствени антибиотични форми за пчели, прилагани под ветеринарен контрол.

Подбудата

Проф. д-р Кънчо Кънчев

Всеки добър пчелар знае какво значение има правилната подготовка на пчелните семейства за зазимване още през предходната година и колко важно е всяко от тях да посрещне зимата с много млади пчели, продуктивна майка и добри запаси от мед и прашец.

Понякога, независимо от положените грижи, значение за презимуването на пчелните семейства имат и климатичните особености през по-късната есен, през зимата и зимно-пролетния период. Затова изненадите през този период понякога са твърде чести, особено по отношение на качеството и количеството на хранителните запаси от мед и прашец.

Знае се също така, че да започне да се развива добре и своевременно във втората половина на зимата и началото на пролетта, пчелното семейство трябва да има в гнездото не по-малко от 6 – 8 килограма мед и резерв от цветен прашец. Без цветен прашец отглеждането на пчелно пило е практически невъзможно, тъй като липсва белтък – основния градивен продукт на всеки жив организъм. От друга страна за да се развият за първата основна пчелна паша, пчелните семейства трябва да започнат отглеждането на пило още през януари, когато за съжаление и най-ранните прашецодайни растения като кокичето, кукуряка, някои видове върби, дряна и др. все още не са започнали да цъфтят или пък времето не позволява на пчелите да събират прашец. Още по-неприятно е, че понякога собственика на пчелните семейства успява навреме да установи, че медовите запаси са изчерпани и да ги подсигури (чрез подхранване с мед или меденозахарно тесто), но не забелязва, че липсва цветен прашец. Семействата остават живи, но отглеждането на пчелно пило е възпрепятствано.

Недостигът на цветен прашец през втората половина на зимата (след 10 – 15 януари) налага при извършването на т. нар. подбудително подхранване към въглехидратната храна (мед, меденозахарно тесто) да се добавят и белтъчни компоненти. Използват се храни богати на белтъчини и витамини – натурален цветен прашец, съхраняван извън пчелното семейство, бирена и хлебна мая, обезмаслено мляко, извара, яйца, соево брашно и др. Естествено е при такава ситуация като източник на белтък да се използва не друго, а цветен прашец. Проблемът е, че това е продукт, който често се уврежда от плесени и паразити, когато се намира извън пчелното гнездо и включването му в т. нар. подбуда

може да създаде странични проблеми.

По отношение на използването на останалите, цитирани по-горе белтъчни заместители, данните са противоречиви. Независимо от съобщенията за добри практически резултати се натрупват и данни, че тези продукти не се усвояват или се усвояват частично от организма на пчелата т. е. физиологичните и възможности за усвояване на неспецифичен, по-различен от полена белтък са ограничени. Така например от белтъчните фракции на млякото се усвояват албумините и глобулините, но не и казеина. По-усвоими са белтъчините от дрождите (бирена и хлебна мая), но прилагането им изисква термична обработка на продукта.

Проблема не е само в обстоятелството, че част от включените в подбудата белтъчни заместители не се усвояват, а и в това, че те отивайки в задната част на червото на пчелата, както при мановия мед, ускоряват запълването му с изпражнения. Като се знае, че използването на подбуда се осъществява още преди началото на пролетта и че в повечето от случаите пчелите не винаги могат да се облетят и да изхвърлят фекалите, могат лесно да се предвидят и последиците – диарии и смърт на част от индивидите.

Тези проблеми могат да се предотвратят, когато като белтъчен заместител се включи такъв, разграден до съставните му части – аминокиселини. Това са т. нар. белтъчни хидролизати. Те се произвеждат и у нас и намират прием в животновъдството въобще. Това са градивните елементи на всеки белтък, а самите те са неспецифични и се усвояват директно.

Белтъчният хидролизат се използва в пчеларството у нас още преди повече от 20 години, но необяснимо защо в последно време е позабравен. Може би, че има малко неприятна миризма, което не пречи на пчелите да го консумират, но си позволявам да твърдя, че няма друг по-добър заместител на цветния прашец.

Още по-добър ефект има подбудата, като стимулатор за развитие на пчелните семейства, когато съдържа добавка от соли на селена или кобалта и витамините „Е“ и „Д“. Известно е, че добавянето само на витамин „Е“ при пролетното подбудително подхранване, увеличава яйценосната дейност на майката с около 30%. Разбира се, че при приготвянето на такава храна трябва да се спазват съответните съотношения на отделните съставки за да се получи максимален ефект.

През зимно-пролетния период какво им трябва на пчелите?

- спокойствие и силна храна, осигуряваща енергия (въглехидрати), градивни вещества (белтъчини) и витамини.

Това може да им даде подбуда „ЗДРАВЕ“ – производство на фирма „Примавет – София“ ООД.

Висококачествен продукт с много енергия, белтък, разграден до директно и изцяло усвоими аминокиселини

и най-важния за плодовитостта на майката витамин „Е“.

Всичко в най-рационални пропорции и добра цена!

Не пропускайте шанса да посрещнете първата пчелна паша с пчелни семейства готови да я усвоят.

ГЛЕДИЩЕ

Над 120 години голяма част от най-будните българи развиват пчеларството по всички краища на скъпата ни родина. Любознателни, ученлюбиви, трудолюбиви, българските пчелари непрекъснато се усъвършенстват в сложната наука за отглеждане на пчелните семейства и добиването на чудния еликсир меда. Благодарение на този уникален продукт са отгледани и получили високо образование хиляди, лекари, учители, инженери.

Грижата за пчелите освен, че задоволява любознателността на пчеларя носи и препитание. Като всяка стопанска дейност въпросът за приходите не е за подминаване.

В условията на икономически преход пчеларството се оказва един от малкото животновъдни отрасли, който прогължава да бъде ефективен и доходоносен в страната. Ограничените възможности за интензифициране, трудоемкостта и ниската възвращаемост на вложенията в развитите страни предпази нашето пчеларство от конкурентен натиск и запази относително стабилни изкупни цени в последните години. Допълнителен фактор е и високото биологично качество на българския мед обусловено от природните дадености, което позволява той да бъде използван като подобрител при преработка в чужбина.

Анализът на международните цени показва относителна стабилност в периода 1998 – 2001 г. в рамките на 1,20 – 1,30 USD, като през 2001 – 2002 г. се наблюдава леко увеличение до 1,50 USD в резултат на кризата с доставката на мед от Кумай. В левово изражение изкупните цени през настоящата година гостигнаха за кратко до 3,00 лв. (1,40 USD). В същото време цената на грехно в България, която се поддържа главно от производителите на мед през настоящата година се стабилизира между 4,50 – 5,00 лв./кг. с отклонения 4,00 лв./кг. (Вуцин) и 6,00 – 7,00 лв./кг. (Пловдив, Кърджали).

Този анализ потвърждава фактът, че най-добрата цена и най-добрият пазар е България.

Производителите на мед в България могат да бъдат разделени на следните условни групи: **Дребни** – произвеждащи до 150 кг. мед (5 до 10 пчелни семейства). **Средни** – произвеждащи до 800 кг. мед) до 50 пчелни семейства. **Едри** - произвеждащи над 800 кг. мед.

Пчеларите от първата група използват меда за лична употреба и остатъка лесно реализират сред близки и познати.

Пчеларите от втората група реализират меда си главно на вътрешния пазар, като го плащат предимно лично.

Пчеларите от третата група са тези, които осигуряват количества за износ, но и те реализират част от продукцията си на вътрешния пазар.

Разширяването на вътрешния пазар т. е. увеличаването консумацията на пчелен мед ще осигури запазване стабилността на пчеларството. По силата на действащата финансова политика селскостопанските производители не се облагат с данъци върху приходите реализирани пряко на вътрешния пазар, което би трябвало да се приеме като форма на стимулиране от страна на държавата.

Продължава на стр. 4

ГЛЕДИЩЕ

Продължение от стр. 3

В настоящата обстановка търговците на едро трудно реализират продажби на вътрешния пазар поради конкуренцията на производителите, високите производствени разходи за преработка и опаковка и не на последно място поради съществуващото недоверие от потребителите.

Само при снижение на изкупните цени или чрез внос на по-евтин мед е възможно в настоящия момент да се увеличи търсенето на мед преработен от търговци на едро в страната. За съжаление трябва да отбележим, че в последните месеци се правят опити за компрометиране името на българския мед с недоказани твърдения в пресата.

В последните години много пчелари, полагайки усилие за разширяване на вътрешния пазар: усилва се присъствието на пчелари производители на пазарите; разнообразяват се опаковките — както по грамаж така и по форма — стъклени, пластмасови и др.; използват се многоцветни привлекателни етикети; предлага се по-голямо разнообразие от видове мед — монофлорен, полифлорен с добавки на ядки, пчелно млечице; появиха се и гребни разфасовки за чай, а този месец се появи и оригинална опаковка за кафе.

Усилията на българските пчелари

за повишаване на консумацията на мед в страната т. е. за повишаване доходите от пчеларството трябва да продължат.

Отделните пчелари и техните дружества трябва: **да използват всяка възможност за реклама. Добър пример за това е съборът в Несебър, където само с усилията на един пчелар — Киро Киров беше направена огромна крачка за рекламиране на българския мед пред хиляди летовници; да се подобрява търговския вид на предлагания мед. В това направление може да се кооперират пчеларите; да се разясняват непрекъснато качествата на българския пчелен мед и да се предлагат начини за консумация чрез рецепти за хранителни и сладкарски изделия, тонизиращи напитки; да се пропагандира апитерапията и постиженията на апитерапевти като г-р Стоимир Младенов; да се ограничат личните нападки между пчеларите.**

Необходимо е да запазим утвърденото в света име на българските пчелари, производители на най-висококачествен мед чрез спазване на всички технологични и ветеринарни — санитарни изисквания при добиването и производство на стоков мед.

„Примавет — София“ ООД и Апимондия

Специалистите на „Примавет — София“ ООД ценят високо мероприятията на Апимондия, като най-висок форум на световното пчеларство. В своята лекционна програма „Примавет — София“ включва постоянно информация и анализи по проблемите на пчеларство, дискутирани на Апимондия. През 2001 г. беше отпечатан материал върху проблемите по здравеопазването на пчелите разгледани на Апимондия 1999 г. във Ванкувър.

В „Здрава пчела“ беше поместена информация за Апимондия 2001 в Дърбан.

На предстоящата Апимондия 2003 в Люблина фирма „Примавет — София“ ще вземе участие в научната програма със свои научни разработки в областта на борбата с американския гнилец. Ще бъдат докладвани резултати от опити проведени в Сърбия с маг. Наум Банджов и от опитите проведени в България със ст. н. с. д-р К. Гургулова.

В началото на 2003 г. ще бъде преиздаден „Джобен наръчник на пчеларя“ от д-р Н. Кирилов. В преработеното издание са включени нови материали за опазване здравето на пчелните семейства, с полезни съвети за пчеларя, както и описание на народна метеорология. За справки и поръчка фирма „Примавет — София“.

Работна среща с магистър по пчеларство Банджов (вторият отдясно) в Нови Сад, Югославия

Наум Банджов е убеден в действието на препаратите на фирма „Примавет — София“ ООД

През месец декември 2002 г. в гр. Нови Сад се състоя работна среща с нашия сътрудник г-н Н. Банджов, за отчитане резултатите от съвместната дейност за 2002 г.

Чрез вестник „Здрава пчела“ известният в нашата страна пчелар — Наум Банджов поздравил пчеларите от България за Коледа и Новата 2003 г. и любезно отговори на няколко въпроса:

Г-н Банджов, през 2002 г. две групи посетиха пчелини и исторически места в Сърбия по програма на в. „Пчела и кошер“. Какви са вашите впечатления от тези срещи с българските пчелари?

Пчеларите от България получиха практически знания и информация за нови технологии в пчеларството и за подвижното пчеларство. Споделен бе моят опит за лечение на болестите по пчелите с лекарства производствени на „Примавет — София“ ООД.

След като няколко пъти използвам Варостоп — ленти аз се убедих в неговото добро действие и ефект.

Г-н Банджов, какво е Вашето лич-

но мнение по използване на антибиотици в пчеларството?

Най-важно, ако се наложи използване на антибиотик за лечение на болести по пчелите е да не остават остатъци от него в стокския мед. Особено значение по проблемите за прилагане на антибиотици в пчеларството има просветата и информираността на пчеларите и съгласуване на действията им с ветеринарните лекари.

Г-н Банджов, по какви въпроси на пчеларската наука и практика работите съвместно с фирма „Примавет — София“ ООД?

Прег българските пчелари аз представих част от моите проучвания върху препаратите Варостоп и Биопанир. Аз се убедих в доброто действие, особено когато експерименталните опити са свързани с генетичните способности на пчелното семейство и хигиенните навици на пчелите. Резултатите от нашите проучвания ще докладваме на световния конгрес „Апимондия“ в гр. Люблина през 2003 г.

Всяка зима „Примавет — София“ ООД

участва в пчеларската учебна година по покана на пчеларските дружества от страната.

През месец ноември 2002 година собствениците ст. н. с. д-р Иван Панчев и ст. н. с. д-р Филип Станчев участваха безвъзмездно в организиран семинар от пчеларско дружество „Акация“ гр. Кърджали. В продължение на три часа участниците в семинара бяха информирани по въпроси за здравеопазването на пчелните семейства и проблемите на пчеларството в региона.

Председателят на дружеството инж. Николай Бурулянов и неговото ръководство обмениха опит по проблемите на профилактика и лечение на болестите по пчелите.

Специалистите от „Примавет — София“ очакват покани за участие в учебната година на пчеларските дружества.